



Brüsszel, 2026. április 28.
(OR. en)

8311/26

CULT 47

FELJEGYZÉS

Küldi: az elnökség
Címzett: az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy: Az EU 2027–2030-ra szóló kulturális munkaterve
– *Véleménycsere*

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tárgyra vonatkozó elnökségi vitaindító feljegyzést a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) 2026. május 12-i ülésén tartandó véleménycsere előkészítése céljából.

Vitaindító feljegyzés

Az EU 2027–2030-ra szóló kulturális munkaterve: véleménycsere

Előzmények és háttér

Az EU kulturális munkatervei (a továbbiakban: a munkaterv[ek]) 2011 óta alakítják a többéves prioritásokat a kultúra területén, irányt mutatva a tagállamok, a Tanács és a Bizottság közötti együttműködésnek. Bár továbbra is a tagállamok felelősek saját kulturális politikájukért, ezek a munkatervek jelentős szerepet töltek be a nemzeti kulturális politikákat támogató, koordináló vagy kiegészítő intézkedések megalapozásában, valamint a kulturális és kreatív ágazatok tekintetében releváns kérdések kezelésében az Európai Unió egészében, összhangban a Tanácsnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés szerinti szerepével.

A munkatervek eredete a 2007-ben elfogadott első európai kulturális menetrendre vezethető vissza. Ez a menetrend fontos mérföldkövet jelentett azáltal, hogy közös jövőképet alakított ki a tagállamok közötti kulturális együttműködés tekintetében, közös célkitűzéseket határozott meg, és felismerte, hogy a kultúra a társadalmi kohézió, a gazdasági növekedés és az európai integráció egyik kulcsfontosságú hajtóereje. Az ezt követő munkatervek erre az alapra épültek: a menetrend prioritásait gyakorlati intézkedésekké változtatták, továbbá a változó körülményekre és igényekre reagálva finomították a stratégiákat.

Korábbi munkatervek és kulcsfontosságú prioritási területek

Az EU eddig négy kulturális munkatervet hajtott végre: a 2011–2014-re, a 2015–2018-ra, a 2019–2022-re és a 2023–2026-ra szólót. Mindegyik terv az öt megelőző tervre épült: erősítette a szubszidiaritás elvét, és ezzel párhuzamosan reagált az újonnan felmerülő és a már meglévő geopolitikai, gazdasági és társadalmi kihívásokra. Az intézkedéseket és a munkamódszereket számos kulcsfontosságú prioritási terület, így többek között a következők mentén fejlesztették:

- kulturális sokszínűség és kultúrák közötti párbeszéd
- a kulturális és kreatív ágazatok támogatása az ágazaton belüli gazdasági növekedés, innováció és versenyképesség előmozdítása érdekében
- a művészek és a szakemberek készségei és mobilitása
- kulturális örökség és fenntarthatóság
- a kultúra a kül- és nemzetközi kapcsolatokban
- kulturális statisztikák
- elérhető és befogadó kultúra
- társadalmi kohézió és jóllét
- nemek közötti egyenlőség

Az EU jelenlegi (2023–2026-ra szóló) kulturális munkaterve

A 2023–2026-ra szóló jelenlegi munkaterv¹ négy fő prioritás köré szerveződik: i. művészek és kulturális szakemberek, ii. a kultúra az emberek szolgálatában, iii. a kultúra a bolygó szolgálatában és iv. közös kreatív partnerségek. A jelenlegi munkaterv keretében 21 intézkedést határoztak meg, különböző szakértői csoportok pedig koordinált jelentéseket dolgoztak ki olyan témákban, mint például kultúra és egészségügy, zöld átállás a kulturális és kreatív ágazatban, nemzetközi kulturális kapcsolatok és a közkönyvtárak szerepe.

¹ HL C 466., 2022.12.7., 1–18. o.

A munkaterv emellett hozzájárult kiemelt témák meghatározásához az EU Tanácsának soron következő elnökségei számára. Ezek a témák iránymutatást adtak tanácsi következtetésekhez, elnökségi konferenciákhoz és nem hivatalos miniszteri megbeszélésekhez. Felismerve azt, hogy a külső politikai, gazdasági és társadalmi környezet – mind nemzeti, mind nemzetközi szinten – rugalmasságot és alkalmazkodóképességet igényelhet az elnökségi menetrendek tekintetében, a jelenlegi munkaterv előrettekintő szakpolitikai programot határozott meg.

Előzetes értékelés és kihívások

Bár az EU 2023–2026-ra szóló kulturális munkatervének végrehajtásáról szóló zárójelentés 2026 júniusában esedékes, az előzetes értékelés eredményei² arra engednek következtetni, hogy a munkaterv továbbra is szolgálja azon alapvető célját, hogy stratégiai iránymutatást nyújtson a tagállamok közötti uniós szintű kulturális együttműködéshez. A legfontosabb azonosított erősségek közé tartozik a tagállamoknak a társaktól való tanulás és az együttműködés révén nyújtott támogatás, a nemzeti prioritásokhoz való szoros igazodás, valamint az ágazatközi hatás előmozdítása, különösen az egészségügy, az oktatás és a fenntarthatóság területén. Néhány kihívás azonban továbbra is fennáll. Ilyen például a tagállamok közötti hatás egyenlőtlensége, a korlátozott egyértelműség, láthatóság és nyomon követés, továbbá a finanszírozási hiányosságok és az újonnan felmerülő kérdések, így például a mesterséges intelligencia.

A 2027–2030-ra szóló munkatervvel kapcsolatos megfontolások

A munkaterv minden megújítása lehetőséget kínál arra, hogy átgondoljuk a jelenlegi helyzetet és realitásokat – nemcsak a kulturális és kreatív ágazaton belül, hanem azon túl is –, tekintettel a kultúra horizontális jellegére, valamint az európai integráció, társadalmi kohézió, gazdasági növekedés és demokratikus reziliencia pilléreként betöltött fontos szerepére. Figyelembe kell venni továbbá azt a szakpolitikai kontextust, amelyben a következő munkaterv majd kidolgozásra kerül. A soron következő ciklusra való felkészülésre olyan időszakban kerül sor, amikor a kulturális környezet számos, átalakító erővel bíró tényező következtében változóban van: ilyenek a geopolitikai változások, valamint a kultúra növekvő jelentősége a külkapcsolatokban és a demokratikus rezilienciában; a digitális átállás, ideértve a mesterséges intelligencia (MI) fejlődését; az éghajlati és a fenntarthatóság által támasztott követelmények; a kulturális részvétel és a társadalmi kohézió; továbbá a gazdasági keretekkel és a munkafeltételekkel kapcsolatos szélesebb körű kérdések.

Fontos megjegyezni, hogy a következő munkaterv az új európai kulturális iránytűvel együtt kerül majd kidolgozásra, amely felváltja majd az új európai kulturális menetrendet (az uniós kulturális politika 2018 óta meglévő keretét). A kulturális iránytű stratégiai keretet biztosít, valamint

² A Bizottság előterjesztése a Kulturális Bizottság 2026. márciusi ülésén.

felvázolja a kulturális politika jövőbeli irányára vonatkozó politikai törekvéseket és jövőképet. A következő munkaterv tekintetében az egyik legfőbb kihívást az jelenti, hogy ezt a törekvést konkrét prioritásokká, hatékony munkamódszerekké és a tagállamok közötti mérhető együttműködéssé alakítsuk. Elengedhetetlen annak megvizsgálása, hogy miként valósítható meg legjobban egy olyan robusztus, időtálló és a célnak megfelelő munkaterv létrehozása, amely megőrzi a Tanács hosszú ideje fennálló prioritásait úgy, hogy egyúttal mechanizmusokat biztosít az újonnan felmerülő problémák kezeléséhez.

A legfontosabb megvizsgálandó kérdések

A fentiek fényében az elnökség felkéri a minisztereket a következő kérdések megvitatására:

1. A Tanácsnak milyen kulturális politikai témákat kellene prioritásként kezelnie a 2027–2030-ra szóló munkaterv időszakában, és milyen konkrét tanácsi intézkedésekkel lehetne a legjobban foglalkozni ezekkel?
2. E prioritások révén miként kezelhetők a jelenlegi kihívások, továbbá e prioritások hogyan tudnak igazodni a kulturális iránytűhöz és az egyéb releváns szakpolitikai keretekhez úgy, hogy egyúttal elegendő rugalmasságot biztosítsanak a változó körülményekhez való alkalmazkodáshoz?